

Syn og skøn ved skatteankenævnet

Lovgrundlaget

Efter skatteforvaltningsloven finder reglen i retsplejeloven om adgang til at kræve syn og skøn udmeldt ved de almindelige domstole også anvendelse for sager i skatteankenævnet.

Ved syn og skøn i klagesager ved et skatteankenævn overtager byretten den del af processen, som vedrører tilvejebringelsen af syns- og skønserklæringen.

Syn og skøn anvendes, når en fyldestgørende vurdering af sagens faktiske omstændigheder forudsætter en sagkyndig vurdering. Syn og skøn er alene et bevismiddel, som tjener til oplysning af sagen. Formålet med syn og skøn er dels at tilvejebringe en fagkyndig besigtigelse og beskrivelse af et faktisk forhold (syn) og dels en vurdering heraf (skøn).

Derimod kan syn og skøn ikke udmeldes med henblik på vejledning om de juridiske spørgsmål i sagen, og syns- og skønsmænd kan ikke anmodes om at foretage en juridisk bedømmelse. Der kan desuden ikke stilles spørgsmål, der forudsætter en væsentlig bevisbedømmelse fra skønsmændens side.

I hvilke skattesager kan syn og skøn udmeldes?

På skatteområdet begæres der navnlig syn og skøn i sager, hvor der er tvist om værdiansættelse af f.eks. unoterede aktier og anpartar, gældsbreve og goodwill. Der kan også begæres syn og skøn i sager, hvor der er tvist om markedsleje eller markedspris for en ejendom, varelagre, driftsmidler mv. Endvidere begæres syn og skøn ofte i de såkaldte hobbysager og sager om lystlandbrug.

Hvem kan begære syn og skøn?

Syn og skøn kan begæres både af klageren og af SKAT. Adgangen anvendes dog i praksis mest af klageren.

Når der begæres syn og skøn, indtræder SKAT som part i sagen.

SKAT kan både som rekvirent og som skønsmænd komme med indstillinger til byretten om valg af syns- og skønsmænd og komme med forslag til syns- og skønstemmet. Herudover vil SKAT lade sig repræsentere ved kammeradvokaten under syns- og skønforretningen og eventuelle retsmøder.

Et skatteankenævn kan ikke på eget initiativ udmelde syn og skøn, men hvis skatteankenævnet finder, at der er behov for syn og skøn, kan nævnet opfordre enten klageren eller SKAT til at begære syn og skøn.

Praktisk fremgang ved behandling af sager med syn og skøn

Første skridt i en syns- og skønssag ved skatteankenævnet er, at skatteyder meddeler, at han eller hun ønsker syn og skøn om et givet spørgsmål. Skatteyder kan samtidig bede skatteankenævnet om at give tilsagn om fuld omkostningsgodtgørelse til udgifter i forbindelse hermed, jf. nedenfor.

Det er i denne forbindelse væsentligt, at klager ikke skal bede skatteankenævnet godkende, at der skal afholdes syn og skøn. Skatteankenævnet skal heller ikke godkende skønstemaet eller skønsmændene.

Den der begærer syn og skøn, skal herefter fremsende begæringen til den byret, hvor skønssagen skal foregå.

Som dokumentation for, at skønssagen er påbegyndt, skal begæringen og temaet indsendes til skatteankenævnet sammen med byrettens bekræftelse på at have modtaget sagen, samt at anmodningen er imødekommet.

Herefter berostiller skatteankenævnet sagen.

Når syns- og skønssagen er afsluttet i byretten, skal den der har ønsket syn og skøn, inden 14 dage sende en kopi af udskriften af retsbogen over byretssagen til skatteankenævnet. Med udskriften skal følge syns- og skønsmændenes udtalelse. Hvis der har været personligt møde i byretten, skal udskrift af retsbogen herfra også fremsendes.

Hvis det er klageren, som har ønsket syn og skøn, skal vedkommende samtidig med indsendelsen af ovennævnte dokumenter skriftligt meddele skatteankenævnet, hvorvidt klagen opretholdes eller trækkes tilbage. Fremkommer der ingen meddelelse fra klageren herom, anses klagen for opretholdt.

Hvis skønssagen støtter klagerens standpunkt, gøres det normalt gældende af klageren, at der også må gives medhold i skattesagen.

Hvis der er stillet alternative spørgsmål - fordi der er uenighed om faktiske forhold eller om skatteretlige spørgsmål, - må klageren anføre, hvilken besvarelse skatteankenævnet efter hans eller hendes opfattelse må lægge til grund for den skatteretlige bedømmelse og argumentationen herfor.

Hvis det er SKAT, som har anmodet om syn og skøn, kan skatteankenævnet efter modtagelsen af ovennævnte dokumenter skriftligt anmode klageren om inden for en frist på 14 dage at meddele, hvorvidt klagen oprethol-

des eller trækkes tilbage. Fremkommer der ingen meddelelse fra klageren inden for fristen, anses klagen for opretholdt.

SKAT kan ligeledes fremkomme med sin opfattelse af konklusionen i et indlæg til skatteankenævnet. Indlægget vil blive sendt til klageren til kommentering af, hvorvidt sagen opretholdes, hvilket skal ske inden for en frist på 14 dage.

Hvad betyder syns- og skønserklæringen?

Skatteankenævnets kompetence til at udøve et skøn ligger fast. Syns- og skønrapporten er blot et bevismiddel – en erklæring eller rapport, hvori der indgår flere oplysninger til sagen, der kan give nævnet et bedre grundlag for afgørelsen.

Skatteankenævnet er ikke retligt forpligtet til at nå til samme resultat som skønsmændene. Nævnet behøver derfor ikke lægge udfaldet af syns- og skønforretningen til grund for sin afgørelse i sagen.

Det er væsentligt, at skatteankenævnet - når skønrapporten fremkommer - er opmærksom på, at byrettens accept af, at et spørgsmål stilles, ikke er udtryk for, at retten har fundet, at spørgsmålet er i overensstemmelse med sagens faktum. Hvis skatteankenævnet finder, at sagens faktum er et andet end forudsat i spørgsmålet, må skatteankenævnet se bort fra den pågældende besvarelse. Det er dog vigtigt, at skatteankenævnet begrundet dette.

Det må forventes, at syns- og skønserklæringen normalt bliver lagt til grund for afgørelsen. Skatteankenævnet kan dog næppe forventes at følge syns- og skønrapporten, hvor der er væsentlige mangler knyttet til rapporten og dennes tilblivelse, f.eks. hvis der er stillet retlige spørgsmål. Hvor der konstateres fejl i syns- og skønrapporten, eller hvor skønsmændene har vurderet et aktiv, der slet ikke er sammenligneligt med aktivet i klagesagen, vil skatteankenævnet også kunne vælge at se bort fra syns- og skønrapporten.

Som udgangspunkt lægges syn og skøn til grund for afgørelserne, hvilket forekommer naturligt, især hvis skatteankenævnet enten selv har opfordret til syn og skøn eller har meddelt tilsagn om fuld omkostningsgodtgørelse under henvisning til, at der herved har kunnet opnås beviser, der ikke kunne opnås på anden måde.

Omkostningsgodtgørelse ved syn og skøn

Hvis klageren eller dennes repræsentant finder anledning til at begære syn og skøn, har de mulighed for at rette henvendelse til skatteankenævnet for at undersøge, om der på forhånd kan gives tilsagn om fuld omkostningsgodtgørelse.

Skatteankenævnet kan således bestemme, at udgifter afholdt til syn og skøn skal dækkes fuldt ud af det offentlige, når afholdelsen af syn og skøn har tilført sagen eller skønnes at kunne tilføre sagen væsentlige nye oplysninger, der ikke mere hensigtsmæssigt har kunnet eller kan indhentes på

anden måde. Hvis der er tvivl om, hvorvidt et syn og skøn vil kunne forventes at få sagen bedre oplyst, kan nævnet evt. bede om at få forslag til skønstemaet fremlagt.

Landsskatteretten har på forespørgsel oplyst, at der i alle sager foretages en konkret vurdering af, om syn og skøn skønnes at kunne tilføre sagen væsentlige nye oplysninger, der ikke kan indhentes på anden måde. I de sager, hvor dette er gældende giver retten forhåndstilsagn om omkostningsdækning.

Landsskatteretten har i sager, hvor man har været i tvivl om berettigelsen af syn og skøn, valgt først efterfølgende at tage stilling til, om man ville meddele tilsagnet om fuld omkostningsgodtgørelse.

Syn og skøn kan ikke angå retlige vurderinger. Hvis der indgår en juridisk vurdering, vil skatteankenævnet ikke kunne give tilsagn om omkostningsgodtgørelse. Det er eksempelvis Landsskatterettens erfaring, at en del klager begærer syn og skøn i forbindelse med sondringen mellem forbedringer og vedligeholdelse, og sådanne klager giver Landsskatteretten aldrig tilsagn om fuld godtgørelse.

I det omfang, der ikke træffes bestemmelse om fuld omkostningsgodtgørelse, kan udgifterne til syn og skøn godtgøres efter de almindelige regler i skatteforvaltningsloven.

De omkostninger, der kan dækkes i syns- og skønssagen, er eksempelvis

- Salær til syns- og skønsmand, herunder udgifter til rejse og øvrige udgifter.
- Udgifter til sagkyndig bistand under syns- og skønssagen, herunder udgifter til advokatbistand til gennemgang af sagen, valg af brancheorganisation til at afgive erklæring som alternativ til syn og skøn eller valg af syns- og skønsmand, udarbejdelse af syns- og skønstema og tillægsspørgsmål, fremfindelse af materiale, deltagelse i møde under skønssagen, deltagelse i retsmøder mv.

Det bemærkes, at syns- og skønsmandens honorar er undergivet byrettens kontrol, idet honoraret fastsættes af retten.